
**RAMOWY PROGRAM SZKOLENIA WSTĘPNEGO
STANOWISKOWEGO (INSTRUKTAŻU STANOWISKOWEGO)
Z BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY
DLA PRACOWNIKÓW
WYKONUJĄCYCH PRACĘ W LABORATORIACH CHEMICZNYCH,
BIOLOGICZNYCH I FIZYCZNYCH WYDZIAŁU NAUK ŚCISŁYCH I
PRZYRODNICZYCH**

Instruktaż stanowiskowy przeprowadzają odpowiednio do stanowisk, pracodawca lub wyznaczone przez pracodawcę osoby kierujące pracownikami (bezpośredni przełożeni), jeżeli osoby te posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz są przeszkolone w zakresie metod prowadzenia instruktażu stanowiskowego. Czas trwania instruktażu wynosi minimum 8 godzin, a czas trwania poszczególnych części instruktażu określonych w ramowym programie może być zróżnicowany w zależności od rodzaju pracy. Czas trwania instruktażu stanowiskowego powinien być uzależniony również od przygotowania zawodowego pracownika, dotychczasowego stażu pracy oraz rodzaju pracy i zagrożeń występujących na stanowisku pracy, na którym pracownik ma być zatrudniony.

I. Przygotowanie pracownika do wykonywania pracy

Wstępna rozmowa instruktora z instruowanym pracownikiem.

Poinformowanie pracownika o warunkach i zagrożeniach na stanowisku pracy, przygotowanie wyposażenia stanowiska roboczego do wykonania określonego zadania, w tym przygotowanie do wykonywania czynności związanych z powierzonym mu zakresem zadań, w szczególności:

1. Omówienie warunków pracy:
  - a) topografii pomieszczeń, w którym zlokalizowane są stanowiska pracy,
  - b) elementów pomieszczeń, które mają wpływ na warunki pracy, tj.:
    - instalacji elektrycznej,
    - wentylacji,
    - oświetlenia,
    - urządzeń technicznych zainstalowanych w pomieszczeniu itp.
  - c) elementów stanowiska mających wpływ na bezpieczeństwo i higienę pracy, przebiegu procesu pracy na stanowisku w nawiązaniu do działalności w całej komórce organizacyjnej.
2. Omówienie:
  - a) czynników środowiska pracy i zagrożeń związanych z wykonywaniem prac szczególnie niebezpiecznych zawartych w Zarządzeniu nr 38/2008 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 29 maja 2008 w sprawie wprowadzenia i przestrzegania zakładowych instrukcji przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych w Uniwersytecie Szczecińskim tj.:
    - z substancjami rakotwórczymi
    - z substancjami mutagennymi
    - z substancjami toksycznymi
    - z substancjami biologicznymi zakaźnymi
    - promieniowaniem jonizującym
    - pracy na wysokości do 3m i > 3m,
    - organizmami modyfikowanymi genetycznie (GMO)
    - czynnikami uciążliwymi (praca przy monitorze ekranowym, nadmierny wysiłek głosowy)
  - b) sposobu ochrony przed zagrożeniami (wskazanymi w ocenie ryzyka zawodowego),
  - c) ryzyka zawodowego na stanowisku pracy,
  - d) postępowania w razie wypadku (lokalizacja przenośnej apteczki pierwszej pomocy), awarii i pożaru zgodnie z procedurami postępowania pracowników w sytuacjach awaryjnego, niezamierzonego uwolnienia się do środowiska substancji lub preparatu niebezpiecznego stwarzających zagrożenie zdrowia lub życia zawartymi w Zarządzeniu nr 8/2019 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 21 lutego 2019 r. w sprawie realizacji obowiązków zapewnienia w uczelni bezpiecznych i

higienicznych warunków pracy i kształcenia dotyczących sposobu organizowania imprez sportowych, kulturalnych lub rozrywkowych oraz informowania i postępowania w razie wypadku lub awarii.

- e) instrukcji bhp ze szczególnym uwzględnieniem udzielania pierwszej pomocy i postępowania z niebezpiecznymi substancjami/mieszaninami chemicznymi oraz maszynami, urządzeniami i narzędziami pracy oznakowanymi CE, które stanowi deklarację producenta, że wyrób spełnia zasadnicze wymagania określone w przepisach prawa,
- f) kart charakterystyki substancji/mieszaniny niebezpiecznej,
- g) wyposażenie pracownika w odzież roboczą i ochronną oraz środki ochrony indywidualnej regulowane przepisami bhp i Zarządzeniem Rektora US Nr 146/2019 z dn. 07.10.2019r.

II. Pokaz i objaśnienie całego procesu pracy.

Podczas pokazu prowadzący instruktaż powinien zademonstrować układ czynności w normalnym tempie, jednocześnie komentując poszczególne ich fragmenty. Pokaz powinien być uporządkowany i zawierać:

- określenie wszystkich elementów potrzebnych do wykonania określonej czynności,
- pokaz sposobu /ów przeprowadzenia danej czynności,
- demonstracja obsługi, posługiwania się urządzeniami i narzędziami.

III. Próbne wykonanie zadania przez pracownika.

Próbne wykonanie prac z zachowaniem kolejności poszczególnych czynności przez pracownika powinno się zacząć w tempie powolnym. Jeśli prowadzący instruktaż zauważy nieprawidłowości natychmiast powinien wstrzymać pracę i wskazać popełnione przez pracownika błędy. Próbne wykonanie pracy należy kontynuować, aż do opanowania przez pracownika czynności. Po opanowaniu czynności należy stopniowo zwiększać tempo wykonywanych prac i doprowadzić do tempa normalnie pożądanego.

IV. Samodzielna praca pod nadzorem szkolącego.

Prowadzący instruktaż w czasie tego elementu instruktażu powinien obserwować wykonywanie czynności i ograniczyć się do interwencji w przypadkach koniecznych. Pracownik powinien mieć możliwość wyjaśnienia wątpliwości lub uzyskania dodatkowych informacji od instruktora. Element pierwszej samodzielnej pracy w instruktażu bardzo ważny i właściwie poprowadzony zapobiega nabraniu przez pracownika nieprawidłowych nawyków.

V. Sprawdzenie i ocena sposobu wykonania pracy przez pracownika.

Na zakończenie prowadzonego instruktażu stanowiskowego należy przeprowadzić praktyczny sprawdzian właściwego wykonania pracy (z zachowaniem przepisów i zasad bhp) oraz pouczyć pracownika o konieczności:

- uporządkowania stanowiska pracy,
- utrzymania porządku wokół stanowiska pracy,
- ułożenia narzędzi i wszelkich przyrządów w miejscu do tego przeznaczonym.

Jeśli prowadzący instruktaż uznaje, że pracownik posiadał umiejętność prawidłowego zgodnego z przepisami bhp wykonywania pracy na stanowisku podpisuje i daje do podpisu instruowanemu „Kartę szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy”.

Każdorazowo program szkolenia należy dostosować do zakresu czynności pracownika i warunków oraz środowiska pracy.

Obowiązujące akty prawne i informacje z zakresu BHP dostępne są na stronie internetowej Działu BHP i Ochrony Środowiska US : www.bhp.usz.edu.pl.